Raadsvoorstel

Onderwerp:	Inzameling luier- en incontinentiemateriaal
Portefeuillehouder:	D. Bijvoet
Datum college besluit:	21 februari 2023
Behandelend ambtenaar:	Tanja van Rossum
Registratienummer:	GZDGCB835984/835986

Inleiding:

In 2021 is eerder een raadsvoorstel aan uw raad voorgelegd over het onderwerp aparte inzameling en verwerking van luier- en incontinentiemateriaal. De gemeenteraad heeft hier toen niet mee ingestemd, o.a. vanwege de hogere kosten voor de inzameling van luier- en incontinentiemateriaal ten opzichte van de inzameling van restafval. Verder was een deel van de raad van mening dat het principe ‘de vervuiler betaalt’ gehanteerd moest worden. In de raad werd ook het voorstel gedaan om af te wachten hoe de aparte inzameling ging verlopen bij de gemeenten die wel gingen deelnemen. Vanaf 1 januari 2022 zijn vier andere Avri gemeenten gestart met de inzameling van luier- en incontinentiemateriaal. De voorbereiding hiervan en de inzameling in de eerste helft van 2022 is eind vorig jaar geëvalueerd.

Op basis van de evaluatie is de businesscase voor de nog niet deelnemende gemeenten bijgesteld. Nog niet deelnemende gemeenten worden in de gelegenheid gesteld deel te nemen aan de aparte inzameling en verwerking van luier- en incontinentiemateriaal per 1 januari 2024. Als de gemeenteraad besluit deel te nemen dan moet dit voor 1 april 2023 aan de Avri worden doorgegeven. Als de gemeenteraad dit besluit niet neemt, verandert er niets en blijven de luiers en incontinentiemateriaal in Culemborg ingezameld worden via het restafval.

Voorstel Raadsbesluit

De gemeenteraad van Culemborg besluit:

Babyluiers en incontinentiemateriaal niet apart in te gaan zamelen vanaf 1 januari 2024, maar te wachten op het moment dat er een (meer) sluitende businesscase ligt of dat de aparte inzameling verplicht wordt gesteld vanuit de landelijke overheid.

Argumenten:

De aparte inzameling van luier- en incontinentiemateriaal is duurder

Het apart inzamelen van luier- en incontinentiemateriaal is op dit moment duurder dan de inzameling van incontinentiemateriaal als restafval. Als de gemeenteraad besluit om vanaf 1 januari 2024 te starten met de aparte

inzameling wordt de afvalstoffenheffing met € 4,21 per huishouden per jaar verhoogd. Alle inwoners van Culemborg betalen dan mee voor de inzameling van luier- en incontinentiemateriaal. Echter ligt in het vooruitzicht dat Avri een inzamelvergoeding krijgt voor luier- en incontinentiemateriaal vanuit de UPV wat de kosten voor inwoners verlicht.

Door nu niet deel te nemen hoeft er in Culemborg de afvalstoffenheffing vanaf 1 januari 2024 niet met ruim 4 euro omhoog alleen voor de inzameling van luier- en incontinentiemateriaal. Door te wachten op de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en de ontwikkelingen bij de verwerking van het materiaal, leidt de inzameling mogelijk in de toekomst niet (of tot een lagere) verhoging van de afvalstoffenheffing.

Ook vallen de verwerkingskosten naar verwachting per saldo gunstiger uit zodra het volume apart ingezamelde incontinentiemateriaal groter wordt.

Het ingezamelde volume luiermateriaal bij deelnemende gemeenten is in 2022 lager dan verwacht

De eerste 7 maanden van de inzameling bij de vier gemeenten die al gestart zijn met de aparte inzameling van luier- en incontinentiemateriaal zijn geëvalueerd. Hieruit blijkt dat er minder luier- en incontinentiemateriaal is ingezameld dan van tevoren werd gedacht. De oorzaak hiervoor is lastig te achterhalen. Te weinig communicatie en invoering in een coronaperiode zijn waarschijnlijk enkele van de oorzaken.

Er moeten extra containers geplaatst worden, 8 containers in de gemeente is vrij beperkt

Voor de inzameling van luier- en incontinentiemateriaal zullen in Culemborg 8 semi-ondergrondse containers geplaatst worden. Hiervoor moeten locaties gezocht worden en inspraakprocedures gevolgd worden. Verder moet heel Culemborg hun materiaal naar 8 containers brengen. Dit is relatief weinig ten opzichte van bijvoorbeeld het aantal containers voor restafval.

Kanttekeningen:

Geen milieuwinst

Door nu niet in te stemmen met de aparte inzameling en verwerking van luier- en incontinentiemateriaal wordt er vanaf 1 januari 2024 geen milieuwinst behaald.

Luier- en incontinentiemateriaal niet in alle gemeenten ingezameld

Als alle gemeenten behalve de gemeente Culemborg luier- en incontinentiemateriaal apart gaan inzamelen, zal deze dienst in het basispakket komen. Als Culemborg niet meedoet blijft dit in het pluspakket. Verder zou het voor onze bewoners lastig te begrijpen zijn als alle andere gemeente wel het luier- en incontinentiemateriaal apart inzamelen en Culemborg niet.

We dragen niet bij aan een circulaire economie

De aparte inzameling van luier- en incontinentiemateriaal leidt tot minder restafval. In de pilotperiode zijn er minder restafvalzakken aangeboden in de gemeenten die deelnamen. In de deze gemeenten zijn er 7% minder restafvalzakken aangeboden, in de overige gemeenten 3% minder. Bij de duurzame verwerking van het materiaal haalt de verwerker Afvalenergiecentrale ARN het plastic uit het luierafval, zodat dit kan worden hergebruikt. Van een deel van het organische materiaal wordt compost en kunstmest gemaakt. De rest van het materiaal wordt vergist, waarbij biogas vrijkomt. Hier kunnen bussen bijvoorbeeld duurzaam op rijden. De totale CO2-emissiereductie is 964 kg CO2 /ton luierafval ten opzichte van verbranding als restafval.

Er wordt niet tegemoetgekomen aan inwoners met luier- en incontinentiemateriaal

Momenteel moet luier- en incontinentiemateriaal via het restafval afgevoerd worden. Dit afval heeft vaak een relatief groot volume, dit is een financieel nadeel voor bewoners die hiermee te maken hebben. Door luier- en incontinentiemateriaal apart in te gaan zamelen worden de kosten hiervoor gesocialiseerd.

We anticiperen niet op de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid

Een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid betekent dat producenten verantwoordelijk worden voor (het financieren van) de afvalfase van hun producten. Naar verwachting komt de overheid ook met een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor luier- en incontinentiemateriaal. Luier- en incontinentiemateriaal zal in de toekomst naar verwachting ook verplicht apart ingezameld moeten worden. Avri krijgt dan mogelijk in de toekomst een inzamelvergoeding voor het luier- en incontinentiemateriaal. Het is nog niet bekend wanneer de UPV luier- en incontinentiemateriaal wordt vastgesteld.

Achtergrond

De inzameling van luier- en incontinentiemateriaal wordt door Avri aangeboden in het ‘pluspakket’. Dat betekent dat de Avri gemeenten zelf de keuze moeten maken of ze het materiaal apart gaan inzamelen en verwerken en zo ja, op welke manier. De extra kosten van de inzameling worden verrekend via de afvalstoffenheffing.

Uit de evaluatie van de inzameling in vier Avri gemeenten zijn de volgende conclusies getrokken:

- De belangrijkste conclusie is dat het gescheiden inzameling van incontinentiemateriaal leidt tot minder restafval. En daarmee bijdraagt aan de reductie van de hoeveelheid restafval.
- De start van de inzameling kwam relatief langzaam op gang waarschijnlijk doordat er minder publieke communicatiemomenten zijn georganiseerd door corona.
- Er is minder van luier- en incontinentiemateriaal ingezameld dan de prognose;
- De vervuiling van luier- en incontinentiemateriaal is bij de drie gemeenten zonder tarief op de container ongeveer gelijk;
- De vervuiling van het incontinentiemateriaal is bij de gemeente met een tarief op de container voor luier- en incontinentiemateriaal hoger.
-

Kosten, Baten, Dekking:

Als de gemeenteraad besluit niet deel te nemen aan de aparte inzameling en verwerking van luier- en incontinentiemateriaal, zijn er geen financiële consequenties.

Personele en/of Juridische gevolgen:

Geen

Communicatie en Burgerparticipatie:

Nadat de raad een besluit heeft genomen zal hierover gecommuniceerd worden.

Bijlagen:

- AB voorstel Inzameling incontinentiemateriaal GZDGCB835984/836969
- Bijlage_1_Evaluatie_INCO_augustus_2022 GZDGCB835984/836970
- Bijlage_2 Business_cases_bestaande_gemeenten_v2 GZDGCB835984/836971
- Bijlage_3_Business_cases_nieuwe_gemeenten GZDGCB835984/836972

Raadsbesluit

Registratienummer: GZDGCB835984/835986

De gemeenteraad van Culemborg besluit;

Babyluiers en incontinentiemateriaal niet apart in te gaan zamelen vanaf 1 januari 2024, maar te wachten op het moment dat er een (meer) sluitende businesscase ligt of dat de aparte inzameling verplicht wordt gesteld vanuit de landelijke overheid.

Aldus besloten in de vergadering van de Raad,

Gehouden op 20 april 2023.

De griffier	De voorzitter
D. van der Harst	G. van Grootheest